

VIRUS HIV in AIDS

Aids ali sindrom pridobljene imunske pomanjkljivosti (Acquired Immune Deficiency Syndrome) je hudo obolenje, ki ga povzroča virus HIV, to je virus človeške imunske pomanjkljivosti (Human Immune Deficiency Virus). Virus **napade in uniči določene bele krvničke**, ki so pomembne za odpornost proti nalezljivim boleznim in nekaterim rakavim obolenjem. Okužen posameznik tako sčasoma razvije imunsko pomanjkljivost. Posledica tega je povečana nevarnost za okužbe, katerim se zdrav organizem lahko uspešno zoperstavi. Simptomi okužbe z virusom HIV se kažejo različno glede na stadij. Zadnji, najbolj napredoval stadij okužbe z virusom HIV je aids. Od okužbe z virusom do razvoja bolezenskih znakov aidsa lahko traja med 10 in 15 let. Kaže se v določenih oblikah raka, okužb in drugih hudih simptomov.

Čeprav je večina okuženih najbolj kužna v prvih mesecih po okužbi, mnogi za okužbo izvejo šele v poznejših stadijih. V prvih tednih po okužbi lahko, a ne vedno, kažejo znake gripe, kot so povišana telesna temperatura, glavobol, izpuščaji in boleče grlo. Ko virus oslabi imunski sistem, se pojavijo simptomi, kot so otekanje limfnih žlez, izguba telesne teže, povišana telesna temperatura, diareja in kašelj. Ob odsotnosti zdravljenja se pojavijo tuberkuloza, kriptokokni meningitis (okužba možganskih ovojnic z glivo *Cryptococcus neoformans*) in rakava obolenja (limfomi in Kaposijev tumor).

Svetovni dan boja proti aidsu obeležujemo 1. decembra.

Virus HIV se prenaša s telesnimi tekočinami okuženih posameznikov, kot so kri, materino mleko, sperma in vaginalni izcedek. Primeri možnih poti za prenos okužbe so:

- nezaščiten spolni odnos z okuženo osebo;
- prenos z okužene matere na otroka med nosečnostjo, porodom ali dojenjem;
- transfuzija okuženih krvnih pripravkov;
- uporaba kužnih injekcijskih igel in kirurškega pribora ter pribora za tetoviranje in prebadanje kože.

Okužba se ne prenaša ob vsakodnevnih stikih, na primer objemanju, rokovanju, skupni uporabi predmetov in prehranjevanju.

Leta 2011 je bilo po vsem svetu odkritih 2,5 milijona novih primerov okužbe z virusom HIV, skupaj je bilo z virusom HIV okuženih približno 34,2 milijona ljudi.

Okužbo z virusom HIV potrdi krvni test, ki meri prisotnost protiteles za virus HIV v krvi. Telo proizvaja protitelesa za vse tujke v organizmu. Čeprav telo takoj začne proizvajati protitelesa, se ta pojavijo v merljivih količinah šele po treh do dvanajstih tednih. Kontrolno testiranje se zato navadno opravi, ko pretečejo trije meseci od domnevne okužbe.

V Sloveniji je bilo med letoma 2001 in 2010 potrjenih 315 primerov okužbe z virusom HIV.

Okužbo z virusom HIV je mogoče **nadzorovati in zavirati njeno napredovanje** z antiretrovirusno terapijo (ART), pri kateri je uporabljena kombinacija treh ali več zdravil. **ART ni zdravilo za okužbo z virusom HIV in je ne odpravlja**, a zavira razmnoževanje virusa v telesu okuženega. To omogoči okrepitev imunskega sistema okuženega posameznika in povečanje odpornosti za druge okužbe. ART okuženim osebam omogoča zdravo in aktivno življenje.

Edino zdravilo proti okužbi z virusom HIV/aidsu je izogibanje dejavnikom tveganja za okužbo.

Eno od temeljnih usmeritev delovanja UNICEF-a je preprečevanje širjenja okužbe z virusom HIV. Pri tem UNICEF posveča posebno pozornost štirim področjem:

- preprečevanje prenosa okužbe z matere na otroka;
- zagotavljanje pediatrične oskrbe;
- preprečevanja prenosa okužbe med mladostniki;
- zaščita in pomoč okuženim otrokom.

UNICEF pomembno prispeva tudi k preprečevanju pospešenega širjenja okužbe z virusom HIV v kriznih razmerah, ki povečujejo tveganje za prenos zaradi večjih premikov prebivalstva in stikov med ljudmi.

UNICEF na področju aidsa izvaja kampanjo *Unite for Children. Unite against AIDS.*

Zanimive povezave:

- Inštitut za varovanje zdravja > [HIV/AIDS](#)
- Svetovna zdravstvena organizacija > [HIV/AIDS Factsheet N°360 \(July 2012\)](#)
- UNICEF > [Unite for Children. Unite against AIDS.](#)

Videomateriali:

- [Cristiano Ronaldo](#)
- [Robbie Williams in David Beckham](#)
- [AIDS Free Generation](#)